

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DIP-VI.054.17.2025

Warszawa, 03 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 13109 Pani Poseł Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej w sprawie upadłości lokalnych zakładów pracy i zaniku przemysłu w małych miastach

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pytania zawarte w interpelacji nr 13109 Pani Poseł Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej w sprawie upadłości lokalnych zakładów pracy i zaniku przemysłu w małych miastach, poniżej przekazuję informacje.

Odnosząc się do kwestii liczby zakładów przemysłowych, które zostały zlikwidowane w latach 2023–2024 w miastach do 50 tysięcy mieszkańców, uprzejmie informuję, że zgodnie z Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2021 poz. 1301), zakład przemysłowy jest to *zespół budynków i urządzeń wraz z terenem, na którym prowadzi się działalność wytwórczą polegającą na przekształcaniu mechanicznym, fizycznym lub chemicznym materiału, substancji lub ich części składowych w nowy produkt¹. W związku z powyższym, w rozumieniu prawodawcy zakładem przemysłowym można nazwać każdy obiekt, którego głównym przeznaczeniem jest prowadzenie przez użytkującego działalności gospodarczej związanej z przetwórstwem przemysłowym, a więc działalności zarejestrowanej w ramach Sekcji C PKD Przetwórstwo przemysłowe.*

Bazując na dostępnych danych zbieranych i udostępnianych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) nie da się jednoznacznie stwierdzić ile zakładów przemysłowych zostało zamkniętych w latach 2023-24. Dane dotyczące tego konkretnego zagadnienia, a więc liczby zlikwidowanych obiektów przemysłowych, nie są publikowane.

Dodatkowo dane nt. nowych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w REGON, które mogłyby przybliżyć to zjawisko, nie są udostępniane na poziomie niższym niż województwo.

Można jednak podjąć próbę oszacowania skali zjawiska korzystając z dostępnych danych GUS dot. *Podmiotów gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie*

¹ Dz.U. 2021 poz. 1301, Art. 1, ust. 13.

indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin². Dane te zawierają informację nt. liczby zarejestrowanych podmiotów w danych jednostkach terytorialnych (np. powiatach, gminach) z podziałem na Sekcję PKD głównej działalności. Analiza tych danych nie pozwala wprost wnioskować o ilości zlikwidowanych zakładów przemysłowych w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców, jednak może stanowić pewną ilustrację tendencji, pomocnej dla weryfikacji tezy o zapaści w sektorze przetwórstwa przemysłowego w takich ośrodkach.

Tab. 1: Zmiany liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych w Sekcji C PKD w miastach <50 tys. mieszkańców w latach 2022-24

Zmienna/Rok	2022	2023	2024
Ilość przedsiębiorstw zarejestrowanych w Sekcji C PKD w miastach <50 tys. mieszkańców	95926	96703	97581
Dynamika zmian (rok poprzedni = 100)	-	101	101

Źródło: opracowanie/szacunki* własne MRiT na podstawie danych GUS.

* Wyjaśnienie metodologiczne: w pierwszym kroku dane odfiltrowano tak, aby swoim zakresem obejmowały wyłącznie obszary miejskie gmin wiejsko-miejskich oraz gminy miejskie mające w danym punkcie czasowym poniżej 50 tys. mieszkańców, następnie zsumowano liczbę aktywnych przedsiębiorstw w Sekcji C PKD dla powyższej kohorty w każdym punkcie czasowym.

Analizowane dane wskazują na nieznaczny i stały – w zaprezentowanym szeregu czasowym - wzrost liczby przedsiębiorstw w badanym okresie i wskazanej demografii. Należy zwrócić uwagę, że w miejsce zamykanych firm otwierają się nowe – zatem tendencje dot. zamykania działalności powinny być analizowane równoległe do procesu tworzenia nowych firm.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii w ramach swoich stałych zadań, monitoruje ogólną sytuację krajowego sektora przemysłowego, mając na uwadze jego niejednorodność i odmienną specyfikę poszczególnych branż. Stały monitoring obejmuje swoim zakresem m.in. zagadnienia związane z barierami i uwarunkowaniami prowadzenia działalności przemysłowej w kraju. Zagadnienia związane z sytuacją społeczno-gospodarczą (w tym przemysłu) w mniejszych miastach dotyczą przede wszystkim polityki regionalnej/rozwoju regionalnego, będącego zasadniczo w kompetencjach Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR).

Niemniej jednak, zdaniem MRiT, jeśli chodzi o sytuację gospodarczą mniejszych ośrodków miejskich, należy zwrócić uwagę na następujące czynniki:

- Negatywne tendencje demograficzne – od początku XXI w. Polska znajduje się w coraz głębszym niżu demograficznym. Postępująca depopulacja kraju przekłada się na szereg negatywnych skutków, w tym również dotyczących sektora przemysłowego w mniejszych miastach. Znamiennym jest, iż to właśnie miasta małe i średnie doświadczają najmocniej odpływu ludności w wieku produkcyjnym do większych ośrodków miejskich.

² Dane udostępniane w interwale miesięcznym w publikacji *Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON*.

- Sytuacja geopolityczna – wskazać tu należy przede wszystkim wojnę w Ukrainie i jej skutki pośrednie, takie jak zaostrzenie stosunków międzynarodowych np. z Białorusią. Sytuacja ta oddziałuje na sektor przemysłowy całego kraju, najsilniej uwidaczniając swoje skutki w jego wschodniej części. Innym czynnikiem geopolitycznym, który należy wziąć pod uwagę, jest trwająca wojna celna, głównie na linii USA-Chiny.
- Zaburzona konkurencyjność - polscy producenci muszą konkurować z producentami z rynków azjatyckich, których produkcja nie jest objęta wysokimi standardami jakościowymi UE.

Odnosząc się natomiast do kwestii ewentualnego programu wspierania lokalnego przemysłu lub funduszu reindustrializacji regionów dotkniętych upadłościami, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Rozwoju i Technologii nie trwają obecnie prace nad uruchomieniem takiego programu czy funduszu. Przedsiębiorcy, w tym również działający lokalnie, mogą skorzystać z licznych instrumentów wsparcia, w tym również w ramach ulgi podatkowej na nową inwestycję na podstawie Polskiej Strefy Inwestycji

Aktualny system zachęt dla inwestorów, który oparty jest m.in. na mapie pomocy regionalnej, przyczynia się do rozwoju inwestycji na terenie całego kraju – w tym również w ramach lokalizacji inwestycji poza dużymi aglomeracjami. Intensywność wsparcia jest wyższa w regionach, które dotychczas były pomijane w procesie lokalizacji inwestycji. Mapa pomocy regionalnej określa regiony państwa członkowskiego, które kwalifikują się do krajowej regionalnej pomocy inwestycyjnej na mocy unijnych zasad pomocy państwa oraz maksymalne poziomy pomocy dla przedsiębiorstw w kwalifikujących się regionach.

Na podstawie mapy pomocy regionalnej nie ma obecnie możliwości udzielenia pomocy projektom zlokalizowanym w mieście stołecznym Warszawa i powiatach ościennych (obszar wskazany na poniższej mapie województwa mazowieckiego z intensywnością 0%). Najwyższym (50%) poziomem intensywności wsparcia charakteryzują się województwa Polski Wschodniej.

Dla przykładu: od początku funkcjonowania Polskiej Strefy Inwestycji, czyli podstawowego instrumentu wsparcia dla przedsiębiorców dostępnego w Polsce, w miastach średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze, przedsiębiorcy ulokowali łącznie 775 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości 37,6 mld zł oraz zadeklarowali utworzenie 13 074 nowych miejsc pracy. Tylko w 2025 r., do końca października, w miastach tych ulokowano 85 inwestycji z decyzją o wsparciu (19% wszystkich z tego roku) o łącznej wartości 3,819 mld zł (28%), z deklaracją utworzenia 518 nowych miejsc pracy (24% nowych miejsc pracy z 2025 r.).

Natomiast w ramach ww. instrumentu w województwach Polski Wschodniej przedsiębiorcy ulokowali łącznie 801 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości 24,3 mld zł oraz zadeklarowali utworzenie 13 053 nowych miejsc pracy. Do końca października br. w ww. województwach zlokalizowano 110 inwestycji (24% wszystkich z tego roku) o łącznej wartości 2,7 mld zł (20%) wraz z deklaracją utworzenia 677 nowych miejsc pracy (31% wszystkich z 2025 r.).

W przypadku likwidacji zakładów przemysłowych istnieje możliwość uruchomienia środków Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwolnianych Pracowników (dalej: EFG). EFG jest interwencyjnym instrumentem finansowym Unii Europejskiej (UE), ustanowionym w 2006 r. w celu udzielania wsparcia osobom objętym masowymi zwolnieniami (rozumianymi jako co najmniej 200 zwolnianych pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek), wynikającymi ze spowodowanych globalizacją poważnych zmian strukturalnych w kierunkach światowego handlu lub

w wyniku światowych kryzysów finansowych i gospodarczych. EFG oferuje pomoc europejskim pracownikom lub samozatrudnionym, którzy stracili pracę w wyniku restrukturyzacji. Obejmuje on przede wszystkim pomoc w znalezieniu nowej pracy. Środki z funduszu mogą być przeznaczone na pakiet usług, który obejmuje w szczególności: zindywidualizowane szkolenia, w tym umożliwiające nabywanie nowych lub zmianę kwalifikacji w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych oraz innych kompetencji cyfrowych, poświadczenie zdobytego doświadczenia, usługi w zakresie indywidualnej pomocy w poszukiwaniu pracy oraz poradnictwo zawodowe, doradztwo i mentoring, promowanie przedsiębiorczości i pomoc w zakresie prowadzenia działalności na własny rachunek. Wsparcie udzielane jest poprzez właściwy powiatowy urząd pracy.

Przygotowanie wniosku może odbywać się na wniosek pracodawcy, właściwego wojewódzkiego urzędu pracy lub resortu właściwego dla danego sektora gospodarki.

Środki z EFG mogą być przyznane państwu członkowskiemu UE na wniosek złożony do Komisji Europejskiej w terminach określonych w rozporządzeniu i po spełnieniu kryteriów dot. skali zwolnień (procedura uruchamianie środków EFG znajduje się w załączeniu do pisma). Podstawowym kryterium są okoliczności zwolnień, które opisano w sposób następujący:

a) zakończenie działalności przez co najmniej 200 zwalnianych pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek w 4-miesięcznym okresie odniesienia, w przedsiębiorstwie w państwie członkowskim, łącznie z przypadkami, gdy to zakończenie działalności dotyczy dostawców tego przedsiębiorstwa lub producentów znajdujących się poniżej w łańcuchu dostaw (art. 4 ust. 2 lit. a rozporządzenia EFG 2021/691), lub

b) zakończenie działalności przez co najmniej 200 zwalnianych pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek w 6-miesięcznym okresie odniesienia, w szczególności w MŚP, w przypadku, gdy wszystkie te osoby działają w tym samym sektorze gospodarki według klasyfikacji NACE Rev. 2 na poziomie działów i są zlokalizowane w jednym regionie lub w dwóch sąsiadujących ze sobą regionach na poziomie NUTS 2 lub w więcej niż dwóch sąsiadujących regionach na poziomie NUTS 2, pod warunkiem, że liczba pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek, których dotyczy zakończenie działalności, wynosi co najmniej 200 w dwóch regionach łącznie (art. 4 ust. 2 lit. Rozporządzenia EFG 2021/691), lub

c) zakończenie działalności przez co najmniej 200 zwalnianych pracowników lub osób prowadzących działalność na własny rachunek w 4-miesięcznym okresie odniesienia, w szczególności w MŚP, w przypadku, gdy wszystkie te osoby działają w tych samych lub różnych sektorach gospodarki według klasyfikacji NACE Rev. 2 na poziomie działów i są zlokalizowane w tym samym regionie na poziomie NUTS 2 (art. 4 ust. 2 lit. c rozporządzenia EFG 2021/691). Szczegółowe informacje dot. możliwości wykorzystania EFG można znaleźć na stronie: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusz-dostosowania-do-globalizacji>

Ponadto mieszkańcy małych miast dotknięci zjawiskiem likwidacji przemysłu mogą korzystać m.in. ze wsparcia współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), którym zarządzają samorzady województw. W poszczególnych regionach przewidziano szereg różnych działań wspierających, w tym dotyczących aktywnej integracji społeczno-zawodowej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym czy osób biernych zawodowo, które ułatwiają tym osobom powrót do życia społecznego i zawodowego.

Dodatkowo możliwe jest skorzystanie z outplacementu, który ma na celu reorganizację zatrudnienia ograniczającą proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień z

równoczesnym udzieleniem pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii